

Journal of Education Studies

Volume 18
Issue 3 January-June 1990

Article 25

1-1-1990

ແນະນໍາໜັງສືອ

ພິມພົ້າຈ ຄຣີສາຄຣ

ຄຣີເພື່ອ ສාරරະເຈີບສຸຂ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Recommended Citation

ຄຣີສາຄຣ, ພິມພົ້າຈ and ສාරරະເຈີບສຸຂ, ຄຣີເພື່ອ (1990) "ແນະນໍາໜັງສືອ," *Journal of Education Studies*: Vol. 18: Iss. 3, Article 25.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol18/iss3/25>

This Book Review is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

แนะนำหนังสือ

Planning Better Programs

Patrick G. Boble

พิมพ์โดย ศิริสาคร
ศิริเพ็ญ สุวรรณเจริญสุข

การวางแผนโปรแกรมที่ดี

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับโครงการการศึกษาที่เนื่องในรูปแบบของการเรียนรู้ตลอดชีวิต โปรแกรมทั้ง ๓ ชนิด จะเน้นที่

- บัญหาเป็นศูนย์กลาง
- หน้าที่ของสถาบันและการจัดความรู้ ความสามารถได้ทรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล
- การให้ข่าวสารข้อมูล ความรู้ จุดประสงค์อยู่ที่การแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลในการลงมือปฏิบัติันั้น โปรแกรมจะไม่เป็นระเบียบแบบแผนเสมอไป แต่เมื่อมองคุณภาพประจำตัว ผู้เขียนได้ใช้ให้เห็นถึงการวางแผนโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อของผู้จัดทำโปรแกรม
- การพัฒนาโครงการอะไรที่จะสามารถจะประสบผลสำเร็จในการตอบสนองความต้องการอันหลากหลายของกลุ่มชุมชน รวมทั้งสิ่งซึ่งอาจจะไม่สามารถที่จะแบ่งผลประโยชน์ของโปรแกรมได้โดยตรง
- ความสามารถของโปรแกรมที่จะปรับปรุงให้ง่ายขึ้นและการวางแผนสำหรับการเปลี่ยนแปลงตามระดับที่หลากหลายของระบบสังคม เช่น ถนนคนเดลกัน, กลุ่ม, การเมือง, เศรษฐกิจ, เทคโนโลยี และวัฒนธรรม

ผู้เขียนได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงที่เป็นข้อสรุปเบื้องต้นของการพัฒนาโปรแกรมนั้นคือ ข้อวิจารณ์ของนักการศึกษาจะเป็นทัวร์ให้เห็นถึงเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงที่เป็นปกติ และการออกแบบหลักสูตรของการปฏิบัติเพื่อที่จะช่วยเหลือผู้ที่มีส่วนร่วมได้ทำงานตรงกับเงื่อนไขที่เป็นที่พอดี

ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงโนทัต ความคิดรวบยอดของการพัฒนาโปรแกรมและการอภิปรายถึงบทบาทเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับ

- ความเชื่อของผู้จัดทำโครงการเกี่ยวกับคุณค่าของการศึกษาต่อเนื่อง เช่น จุดประสงค์ของโปรแกรมและหน้าที่ขององค์กร
- วัตถุประสงค์ของโปรแกรม ข้อบังคับและความเป็นมา นั่นคือ การตัดสินใจในการยึดหยุ่นโครงการ
- ลักษณะเดิมของโปรแกรม เช่น แหล่งของข่าวสาร ทรัพยากร และวิธีการ
- โครงการจะเป็นที่ยอมรับ เมื่อผ่านการยอมรับอย่างถูกต้องตามกฎหมาย การสนับสนุนและการประเมินผล

หนังสือเล่มนี้ได้แนะนำอะไรในความคิดของข้าพเจ้า คือ พื้นฐานของความรู้สึกสำหรับประชาชนที่เกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจสำหรับประชาชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นธรรมชาติของกระบวนการมากกว่าข้อมูลที่จะแสดงคุณค่าของการมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตย

งานการวางแผนจะดำเนินตามการวิเคราะห์สถานการณ์ของคุณค่า และ/หรือชุมชนในฐานะที่เป็นระบบสังคม ความสำคัญของจุดประสงค์ การเลือกและการประเมินโครงการ วิธีการพัฒนาและขบวนการ การวางแผนการสอน ขบวนการการพัฒนาโปรแกรมจะดำเนินต่อเนื่องของข้อมูลที่เลือกไว้ (เพื่อที่จะทำให้คุณภาพของโครงการมั่นคงยิ่งขึ้น)

ผู้เขียนได้ระบุหน้าที่คุณค่าของ การศึกษาต่อเนื่องในการปรับปรุงสวัสดิการของกลุ่มชุมชนซึ่งเป็นการแนะนำว่า ผลของการวางแผนโครงการอย่างมีประสิทธิภาพจะพิสูจน์ให้เห็นถึงนัยยะและโครงการที่สนับสนุนที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการของเงื่อนไขสำหรับการเปลี่ยนแปลง

Experiential Learning ! Rationale, Characteristics and Assessment.

Morris T, Keeton & Associates. การเรียนรู้โดยการทดลอง : เทหุผล, ลักษณะพิเศษและการทัศนใจ

ผู้เขียนหลายท่านได้สนับสนุนความคิดของเข้าเกี่ยวกับคุณค่าของการทดลองในการเรียนรู้ของการสังเกตหลักฐาน

ผลของสมมุติฐานที่สามารถจัดเป็นกลุ่มมีดังท่อไปนี้

- ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา (รวมทั้งห้องเรียนและการเรียนรู้โดยการทดลอง) และการทำงาน การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ “โครงสร้างที่สมดุลย์” ถึงการเรียนในห้องเรียนใช่หรือไม่? มั่นสามารถจัดให้การเตรียมพร้อมที่ถูกต้องสำหรับโลกของการทำงานหรือไม่? เมื่อขยายประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะแสดงการทำงาน คำตอบดูเหมือนว่าใช่อย่างไรก็ตามข้อระมัดระวัง ในคำสั่ง ถ้าเป็นการพูดถึงการเรียนรู้ที่ไม่ใช่ประเพณี แน่นอนข้อสรุปที่เป็นประเพณี, การศึกษาเป็นระบบ, บัญชาเฉพาะที่ดูเหมือนว่าจะเกี่ยวข้องกับประเทศไทยด้วย

การประสบผลสำเร็จ (การทำหน้าที่แทนเป็นบางส่วน) ของกระบวนการเรียนรู้โดยการทดลองและขบวนการการตั้งการให้ข่าวสาร ในความคิดของข้าพเจ้าก็คือว่า แท่จะอันที่เป็นสิ่งจำเป็นแท้ไม่มีประสิทธิภาพถ้าถูกนำมาใช้ตามลำพัง เมื่อร่วมกับสองสิ่งเข้าด้วยกันจะเหมาะสมสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่เป็นอย่างมาก เพื่อความแน่ใจ เกณฑ์สำหรับประเมินการเรียนรู้จำเป็นต้องทำให้ชัดเจน

การพัฒนาผลการทดลองในด้านความรู้สึก สถิติบัญญา และขอบเขตความหมายทางสังคม จุดสำคัญที่ทำให้รูปแบบและความกระตือรือร้นของผู้เรียนแต่ละคนสามารถเป็นที่เข้าใจในรูปแบบของเนื้อหา

- ประสิทธิภาพ (เมื่อเปรียบเทียบกับราค) และประสิทธิภาพ (เมื่อประเมินกับวัตถุประสงค์ของกระบวนการเรียนรู้โดยการทดลอง (ผู้วิจารณ์หนังสือจะถูกกลงชื่อกับโปรแกรมของมหาวิทยาลัย Antioch University) ประสิทธิภาพและผลจะถูกวัดโดยจุดประสงค์ของการศึกษา เกณฑ์การประเมินผล, วิธีการเรียนรู้ ราคา และนโยบายของสังคม

กระบวนการประเมินผล ๖ ขั้น ของความต้องการ (other than through testing) และลักษณะพิเศษของผู้ประเมิน การประเมินของ portfolio ของผู้เรียนมีทั้งหมด ๖ ขั้นตอน: การพิสูจน์และการวัดวัดคุณภาพองค์ประกอบทางการศึกษา หลักฐาน เอกสาร การวัดผล การประเมินผลการเรียน และผลคะแนน ผู้เรียนสามารถถูกฝึกให้รู้จักประเมินผลการเรียนของตนเองกับมาตรฐานที่กำหนดไว้

หนังสือเล่มนี้ถูกเขียนในปี ก.ศ. ๑๙๗๖ ตั้งแต่นั้นมา มันจะถูกกล่าว (อย่างน้อยก็ในสหรัฐอเมริกา) ว่ามีเสียงพูดสำหรับการมองการศึกษาว่าเป็นเพื่อนที่อยู่ช่วยเหลือระหว่างสถาบันธุรกิจและสถาบันการศึกษา ในทศวรรษของข้าพเจ้า คำถานของการประเมินคุณค่าของประสบการณ์ที่ถูกยกเป็นข้อวิจารณ์อันหนึ่งสำหรับเหตุผลอย่างน้อย ๒ เหตุผล

๑. จากความคิดเห็นของผู้จ้าง การเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการเรียนไปสู่การทำงานต้องทำได้สะดวกรวดเร็ว ถูกใจที่สำคัญอาจเป็นประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

๒. อะไรที่เกี่ยวกับการประเมินมาตรฐานและความต้องการ พากษาควรจะรู้ทุกหมวดหมู่หรือเฉพาะเจาะจงในสถาบันการศึกษาเท่านั้น หนังสือของ Neeton ได้เสนอข้อมูลเป็นจำนวนมากสำหรับการคิด เพื่อยืนยันนักการศึกษาและผู้ประเมินผล หนังสือนี้ได้ให้รายชื่อ CAEL publication (ความร่วมมือการประเมินผลของการเรียนรู้แบบทดลอง)

Andragogy in Action : Applying Modern Principles of Adult Learning

Malcolm S. Knowles. หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ผู้เขียนได้เสนอตัวอย่างการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นที่รู้จักกันดี (เป็นที่รู้จักกันดีภายใต้ชื่อของ Andragogy) จุดสำคัญของหนังสือ คือ การใช้ประโยชน์ “สัญญาการเรียน” เป็นเครื่องมือสำหรับโครงสร้างการเรียนและการเรียนของเหล่านักศึกษา

ผู้อ่านอาจจะมีข้อสงสัยบางอย่างเกี่ยวกับประโยชน์ของวิธีการทำสัญญาการเรียนรู้ อาจต้องการค้นหามากกว่านี้หลังจากที่อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว ผู้เขียนได้จัดตัวอย่างมาให้ ๓๖ กรณีซึ่งมีการศึกษาและการจัดการสอนที่แตกต่างกัน เป็นที่น่าสนใจว่ามีวิธีใดในการวัดการศึกษาของความสำเร็จในธุรกิจ รัฐบาล อุตสาหกรรม การฝึกอาชีพ เช่นเดียวกับการจัดการศึกษา

กรณีที่ผู้เขียนได้เสนอต่อสถาบันและองค์การชึ่งมีการคัดแปลงเป็นรูปแบบของการทำสัญญาการเรียนรู้ พวกขาได้รายงานการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในบางสถานการณ์ และไม่ดีในบางสถานการณ์ ตัวอย่างบางอันก็มองเห็นข้อตอนของโครงร่างอย่างชัดเจน นั่นคือการนำเอาเครื่องมือรูปแบบการทำสัญญา นอกนั้นจะรวมเอาโปรแกรมที่มีลักษณะพิเศษที่ได้ทดลองและได้ผล ยังคงมีกรณีทัวอย่างอื่น ๆ ได้รวมภาพประกอบของภาคผนวกหนังสือ เพื่อเป็นประโยชน์ท่อผู้อ่าน

มันเป็นที่ชัดเจนว่าสัญญาการเรียนรู้สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการช่วยผู้เรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามข้อพิสูจน์และจุดมุ่งหมายที่มีคุณค่า มันเป็นที่ชัดเจนว่าสถาบันและองค์กรเหล่านั้น ผู้ซึ่งได้นำมันไปใช้จะต้องแบ่งข้อสมมุติฐานและข้ออกกลงเบื้องต้นไว้แน่นอน

- สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ข้ออกกลงของพวกขาถือเป็นทรัพยากรุ่นนุชย์ และการเรียนซึ่งเป็นความต้องการของ aging workforce และผู้เรียน

- วิธีการศึกษาและการฝึกงานเป็นความสามารถขั้นพื้นฐาน นั่นคือ สัมพันธ์กับงานของคนงานและความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

- ข้อออกกลงของการเรียนรู้ด้วยตนเองในการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับเหตุผลด้านวิชาชีพมากเท่ากับเหตุผลส่วนตัว

- ความคิดของแต่ละคนจะเก็บไว้ไปพร้อมกับทำงาน

- ความสำคัญของทรัพยากรการเรียนรู้ สามารถเป็นวัสดุคิบ เช่นเดียวกับกลุ่มและบุคคลแต่ละคน การจัดการทำงาน สิ่งแรกที่ผู้จัดการและผู้อำนวยการต้องฝึกปฏิบัติคือ การวิเคราะห์หน้าที่

- รูปแบบสัญญาการเรียนรู้สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาหัวเรียน คณะและผู้ร่วมงานในทัวอย่างที่เห็นโดยทั่ว ๆ ไป (Part 3, Chapter 5) การพัฒนาให้คณะก้าวหน้าเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนและการตัดสินใจที่มีอยู่

กล่าวโดยสรุป หนังสือทำข้อสังเกตอย่างระมัดระวัง คือ “(รูปแบบการเรียนรู้ของผู้ใหญ่) ที่ปรากฏไม่ไปบีบกับข้อเขตของเขตของวัฒนธรรม” (รวมทั้งการแสดงความสำเร็จในอาฟริกา ยุโรป อเมริกา บรasil และอสเตรเลีย) คำพูดที่เชื่อเชิงเพื่อเพิ่มความระมัดระวัง ข้าพเจ้ามีความเชื่อส่วนตัวว่า ข้อสมมติฐานของรูปแบบนี้จำเป็นท้องมีการทดสอบเนื้อหาวัฒนธรรมของเอเชียเสียก่อน

Using Learning Contracts. Malcolm S. Knowles. การใช้สัญญาการเรียนรู้

หนังสือเล่มนี้พิมพ์เมื่อ ก.ศ. ๑๙๘๖ นั่นคือ ๒ ปีหลังจาก Andragogy in Action เนื้อหาสาระของหนังสือทั้ง ๒ เล่มนี้เป็นสัญญาการเรียนรู้ พากษาสามารถใช้สัญญานี้ด้วยเหตุผล หลายอย่างด้วยกัน

- วิธีดำเนินการใช้สัญญาถูกเสนอในหนังสือเล่มแรกและทว่าอย่างของสัญญาการเรียน จะอยู่ในหนังสือเล่มที่สอง คือที่ Selection ๑๙ และ ๑๗ เป็นทว่าอย่าง

- กล่าวโดยทั่วไป การใช้สัญญาการเรียนรู้จะคัดเลือกทว่าอย่างของสัญญาเพื่อแสดง รายละเอียดของสัญญา ความหลากหลายของสัญญาจะเป็น mind-boggling หากที่สุด ทว่าอย่าง ขอบเขตของการสมัครอาชีวศึกษา รายงาน หรือ โครงการเล็ก ๆ (Selection 2) ไปจนถึง หลักสูตรหรือการเรียนอย่างอิสระ (Selection 5) หรือระดับปริญญาตรี (Selection 21 และ 22) ปริญญาโทการจัดการ (Selection 19) หรือระดับปริญญาเอกการจัดการ (Selection 20 และ 23)

- ผู้เขียนได้นำประสบการณ์และสัญญาการเรียนไว้ในหนังสือเล่มที่ ๒ เขาได้แบ่ง ความคิดคำแนะนำใหม่ ๆ และแนวทางอันมีคุณค่าให้แก่พวงเวลา (chapter 9)

- เข้ายังได้ให้คำแนะนำส่วนตัว และการสังเกตสัญญาในแต่ละอัน

- ขอบเขตในการกำหนดการรับสมัครจะเสนอในหนังสือเล่มแรก ผู้อ่านจะถูกคิงคุณ ความสนใจเข้าทดลองด้วยในสัญญาการเรียนของเข้า (chapter 1) โดยใช้ทว่าอย่างหลายอันเป็นข้อ อ้างอิง

- การยอมรับสัญญาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่นเดียวกับสัญญาของเข้า เช่น (Selection 9) รายงานทว่าอย่างของสัญญาแต่ละอันโดยนักเรียนที่จบไปแล้ว ๒ คน ได้ทำสัญญาว่าจะทำงานร่วมกันในหลักสูตรเดียวกัน (Selection 12, 13 และ 14) ซึ่งจะให้เห็นว่านักเรียนมีเสรีภาพในการเลือกทำสัญญาสำหรับระดับ A B หรือ C ทั้งจุดประสงค์และเกณฑ์สามารถตกลงกันได้

ในการใช้สัญญาการเรียนรู้ ข้อตกลงในการเรียนทั้งหมดจะไม่จัดให้หลากหลาย ความสำเร็จ ของสัญญาเหล่านั้นขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนของสถาบัน ความเต็มใจและการเตรียมพร้อมของ ผู้เรียนและคุณภาพความขาวของสัญญาขึ้นอยู่กับการทำให้จุดประสงค์ของการเรียนประสบผลสำเร็จ ผลลัพธ์ ทรัพยากรและเกณฑ์การประเมินผล หลักฐานของคุณสมบัติของผลทางการศึกษา เช่น เดียวกับความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคนในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้

Helping Others Learn, Designing Programs for Adults. Patricia A. McLagan. การช่วยเหลือการเรียนรู้ก้านอ่อน ๆ การออกแบบโปรแกรมสำหรับผู้ใหญ่

สิ่งนี้คือ คู่มือสำหรับผู้จัดทำโครงการการศึกษาผู้ใหญ่ ผู้เขียนสนับสนุนให้ผู้อ่านได้กีดกันคุณภาพของโปรแกรมของเข้าและเรอองกับมาตรฐานที่แน่นำไว้ ภาษาที่ใช้ง่ายชัดเจนและน่าอ่านมาก คำตามเบื้องต้นที่พดกัน คือ “โครงการที่ออกแบบสามารถช่วยผู้เรียนได้มองเห็นถึงประโยชน์อันสูงสุดที่เขาจะได้รับระหว่างโครงการหรือหลังโครงการได้อย่างไร”

คำตอนของ McLagan ได้ดังความสนใจของผู้อ่านด้วยหลัก ๆ ข้อของการทำให้โปรแกรมมีประสิทธิภาพ (หรือความสามารถในการเรียน, ใช้กับขอบเขตของผู้เรียน)

๑. เราจะจุงใจผู้เรียนได้อย่างไร
๒. เราจะทำให้กระบวนการรับข่าวสารได้สะดวกง่ายขึ้นอย่างไร
๓. เราจะทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร เช่น การได้มาซึ่งความรู้ ทักษะ/พฤติกรรม คุณค่า ทัศนคติ และความคิดสร้างสรรค์
๔. เราจะฝึกปฏิบัติสิ่งที่นิยมมาแล้วได้อย่างไร
๕. แรงจูงใจ
  - บังจัยสำคัญ
  - บรรยายภาพที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบของผู้เรียน
  - ความเกี่ยวข้องกับโครงการเป็นที่พอใจกับความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่
  - การจัดข้อมูลให้หลากหลายรูปแบบการเรียนรู้
  - ความถูกของข้อมูลที่สังเกตได้และสนับสนุนความตั้งใจ และระดับของแรงจูงใจ
  - คุณค่าของผู้เรียนที่มีต่อเนื้อหาสาระเมื่อเปรียบเทียบกับโปรแกรม
๖. กระบวนการรับข้อมูลข่าวสาร
  - อะไรที่ควรจะกล่าวถึงในที่นี่
  - ความรู้ของผู้สอนในเรื่องของกลไกในการรับข้อมูลขั้นพื้นฐาน
  - ความรู้ของผู้สอนที่เกี่ยวกับความแตกต่างของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้เป็นคุณลักษณะพิเศษของแต่ละบุคคล ระดับความสามารถในการเรียนในการตอบสนองแหล่งที่มาของข้อมูล
  - ทรัพยากรของโครงการ เงื่อนไขในการเรียนและรูปแบบของกระบวนการรับข้อมูล

๑. ผลของการเรียนรู้

ผู้สอนควรจะเอาใจใส่สนับสนุนสิ่งต่อไปนี้

- ผลของการเรียนในขอบเขตของความรู้ ทักษะ พฤติกรรม คุณค่าและทักษัณคติที่อาจหาได้

- แหล่ง strategies และข้อมูลที่สามารถหาผลลัพธ์ที่เป็นที่พอใจในแต่ละอัน

๔. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (application)

เป็นที่ปรากฏชัดเจนว่าไม่มีการเรียนใดที่จะคงทนได้ถ้าหากผู้เรียนไม่ได้มีแรงจูงใจที่จะรับความรู้ข้อมูลที่เข้า/ heraus มีส่วนร่วมดำเนินการ เพื่อช่วยถ่ายทอดความรู้ ผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือได้หลายอย่าง

- การเปลี่ยนพฤติกรรมและการพึงเพื่อพัฒนา (development guide) ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นพฤติกรรมที่น่าพอใจ
- การวิเคราะห์โปรแกรม ที่ช่วยเหลือกลุ่มผู้เรียนประเมินว่าอะไร คือ สิ่งแวดล้อมที่เป็นที่ชื่นชอบหรือยืนยันที่จะเปลี่ยนวิธีการ
- จำนวนของโปรแกรมกิจกรรมที่ปฏิบัติ เช่น keeping a journal หรือหลักสูตรที่เกี่ยวกับชีวิตริจิที่มาจากการเรียน กรณีศึกษาสามารถเป็นอีกตัวอย่างหนึ่ง ถึงแม้ว่าผู้เขียนดูเหมือนว่าจะมองข้ามมันไป

นอกเหนือคำแนะนำ คู่มือที่ได้รวมและคัดเลือกรายชื่อหนังสืออย่างระมัดระวังเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการออกแบบโครงการพร้อมกับแผนผังและรูปแบบเพื่อผลประโยชน์ของผู้อ่าน ถึงแม้ว่ามันอาจจะล้าสมัย แต่เนื้อหาในหนังสือคู่มือยังคงค่อนข้างจะเกี่ยวกับความต้องการของผู้จัดทำโครงการการศึกษาผู้ใหญ่ในปัจจุบัน